

Veckans tågspalt

Automat 1

SJ har placerat en biljettautomat på Lund C. Vi hoppas att det går bättre än med den förra automaten, som var OUT OF ORDER för det mesta och så småningom drogs in. Kontantköparna kan emellertid inte utnyttja automaten utan hänvisas till den bemannade expeditionen med dess allt kortare öppettider. Det är faktiskt en skandal att expeditionen inte öppnar förrän klockan tio på en storstation som Lund.

Automat 2

Skånetrafiken, dvs. länstrafikbolaget, är inte sämre. De har satt upp automater för Kustpilens passagerare eftersom de tar över den trafiken från tidtabellsskiftet – med SJ som operatör, den moderna tåg världen är komplicerad. Den nya automaten har en pågatågsdel men den är inte inkopplad att döma av de meddelanden som man får i dialogrutan. Nu gäller det för den flitige tågåkaren att förse sej med tre kort, och se till att ha pengar på dem: ett för pågatågen, ett för Kustpilen och ett för vanliga SJ-tåg, t.ex. för resor till Osby eller Båstad. Ty att handla i biljettluckan blir oflast dyrare.

En orolig fråga: nästa sommar kommer Öresundstågen. Ska de också kräva särskilda kort i särskilda automater? Och redan vid årsskiftet börjar BK Tåg ("det privata alternativet") köra på Väst kustbanan: ännu ett kort, ännu en automat, ännu en serviceorganisation, ännu en massa information att hålla reda på?

Pizza ferrovia

Ja, biljettluckor ersätts med automater och väntsalor med dragiga vindskydd. Men järnvägens byggnader står ofta kvar med ny användning. Inte sällan handlar det om krogar: Godset i Lund, den prisbelönta krogen på Kristianstad C och nu senast Tåg-mästaren i Hästveda gamla stationshus.

Själva föredrar vi dock i regel pizza. Har ni provat pizzerian i Skivarp? Järnvägen lades ner 1954 men stationshuset lever alltså. Fast ett bekvämare utflyktsmål för Lundabon är pizzerian i Uppåkra f.d. stationshus, ett par stenkast från pågatågshållplatsen Hjärup. Dit reser man för 25 kr turochretur, och de respengarna sparar man in

Likgiltighet och bitterhet inför EU-valet

"Ni blir alla likadana!"

– Det går trögt att agitera inför EU-valet, medger Herman Schmid, trea på vänsterpartiets lista, som turnerar runt en stor del av landet tillsammans med chaufför och trubadur. Representanter för andra partier säger samma sak. Och bland dem som inte bara struntar i EU är bitterheten påtaglig. EU blir ett slags symbol för det onda som skapar arbetslöshet, social nedrustning och avfolkning.

– En man kom fram och sa: Jag ska ta en bild på en död gris och den ska jag stoppa i valurnan för att visa vad jag tycker! När jag föreslog att han i stället skulle rösta på en EU-kritiker fräste han: Det spelar ingen roll om det är Gahrton eller nån annan. Alla blir ni likadana när ni kommer ner till Bryssel och får privilegier!

Att bryta det främlingskap som såna utbrott vittnar om måste vara en huvudfråga, fastslår Herman.

Förlegad form?

I första hand framträder Herman på torgen, på appellmötet. Det är en form som länge har ifrågasatts, också av vänstern. Att den lever kvar beror väl på att ingen tycker sej ha kommit på något bättre.

– Det är inte många som stannar och lyssnar, i alla fall inte någon längre stund. Och det är inte många som vågar ställa sej och bilda publik. Bäst fungerar det när folk kan stå i skymundan och låtsas att de inte lyssnar, som på Möllevångstorget i Malmö nu senast när man kunde studera tomaterna medan man hörde på.

– I Helsingborg säger vänsterpartisterna att de har goda erfarenheter av några av våra egna ställen frågor och drar ingång en diskussion. Jaså, det är ett gammalt f-trick? Ja, flygbladsutdelning är bättre än appelltal, det skapar dialogsituationer.

Valvaka

på v-lokalen söndag kväll kl 20. Knytkalas! Ta med dryck, tilltugg och tallrik!

på en normal pizza och en flaska vin. 46 kr är billigt för en pizza med både salami och gorgonzola, och alldeles utanför dundrar tågen förbi. Rekommenderas varmt!

15 tåg om dagen

går det nu från Malmö/Lund till Kristianstad. Tror ni att vänsterpartiets regionpolitiker använder dem till sina många möten där?

– Bilder är också ett nödvändigt komplement till ord, och där är jag inte nöjd med våra affischer. Vårt toppnamn Jonas Sjöstedt är okänd av de flesta och det hade behövts en affisch med foto på honom och Gudrun Schyman, där han förknippades med en person som folk känner igen och många gillar. Men idén om en sån affisch kom tydligen upp för sent.

– I det avseendet är folkpartiets affischer perfekta. En bistert blickande Marit Paulsen och det enda ordet "Rak" eller något sånt.

– Jag har deltagit i några debatter också, men det är lite besvärligt med sju partier i en panel.

Danmark

I Danmark är det hela elva partier som ställer upp i EU-valet. Eftersom Herman bor och arbetar på andra sidan Sundet följer han valrörelsen också där.

– Allmänhetens grundinställning är som i Sverige: likgiltig och/eller negativ. Ändå kommer nejsidan att försvagas om man får tro opinionsmätningarna. Socialistisk folkeparti väntas "återta" sitt mandat: deras parlamentariker hoppade ju av under perioden. Nej till EU och Junirörelsen tycks få sammanlagt två mandat mot nuvarande fyra.

– På jäsidan går Venstre starkt fram. Socialdemokraterna har uppenbara svårigheter liksom i Sverige. De har varit okänsliga eller

otaktiska nog att toppa sin lista med fyra stabila män i sextiårs-åldern. Det har fått Ritt Bjerregaard att gå i spetsen för en kryssningskampanj för listans sjätte-namn, Helle Thorning-Schmidt.. Kryssen betyder mycket mer i det danska valsystemet än i det svenska.

Viktigare arbetsmarknadsfrågor nu

– Hur det går i det svenska valet? Jag har på sistone börjat tro på fyra mandat för vänsterpartiet. Miljöpartiet har svårare nu att få röster från LO-medlemmar eftersom de gjort sej impopulära med sitt förslag om arbetsrätten. Och socialdemokraternas problem är väl kända. Frågorna om freden och neutraliteten engagerar människor, och bomberna fortsätter ju att falla över Jugoslavien under den valspurt. Jag tror inte att folkpartiets höga siffror håller ända fram. Många av dem som säger till opinionsinstitutet att de gillar Marit Paulsen går nog inte och röstar.

– Om jag kommer in i parlamentet tänker jag kandidera till arbetsmarknadsutskottet. Enligt Amsterdampfördraget blir det viktigare i fortsättningen. Jag har sysslat med sådana frågor, är intresserad av dem och har ett stort europeiskt kontaktnät bland arbetsforskare och fackföreningsfolk.

LO har ju rankat en miljöpartist och en centerpartist före vänsterpartisterna när det gäller bevakningen av dess intressefrågor hittills. Herman tror att det stämmer, att Marianne Eriksson främst har sysslat med annat. Nu kan det alltså bli annorlunda.

Gr

VB:s sommarlov

Det svenska sommarlovet är för långt, tycker tidningen Expressen. Vi vill invända på det bestämdaste. Faktum är ju att skolornas lov har krympt, och med tanke på fortbildning och annat som förväntas av lärarna är det numera inte mycket som skiljer deras och andra tjänstemannagrupper semester i längd. Och eleverna lär sej oftast mer utanför skolan än i – se t.ex. Jan Myrdals självbiografiska böcker.

Även politikerna förtjänar ett ordentligt sommarlov. Det bör de inte minst använda till att läsa

skönlitteratur, både klassisk och samtida, för att rensa själen från allsköns trivialiteter och få veta hur samhället och människorna egentligen ser ut..

Samma sak gäller en politisk tidning som Veckobladet.. Dess redaktörer behöver komma ut i skogen och påminnas om att världen inte slutar vid Höjebromölla.

VB tar alltså ett långt sommarlov och återkommer inte förrän den 20 augusti. Glad sommar allihop!

Veckobladets sommartävling

Författare på Lundaspår

Identifikation av litterära citat är en populär sommartävling i tidningar som räknar med en viss bildning hos läsekretsen. Vi i VB är inte mer originella än att vi tar efter. Citaten handlar alla på något sätt om Lund och på något sätt om tåg. Kända författare blandas med mindre kända, spännvidden i tid är mer än hundra år.

Ange citatets nummer före författaren i listan nedan. Skicka in kupong eller kopia till VB (Svartbrödersgatan 3, 223 50 Lund) senast 16 augusti. Vinnaren får två Öresund Runtbiljetter och redaktionens beundran.

Gunnel Beckman, *Oskuld*, 1978

Victoria Benedictsson, *Cedergren gör sexa ikväll*, 1884

K. Arne Blom, *Lilla Marlene*, 1991

Ingvar Dahlström, *Sommarnattsresorna*, 1979

Fredrik Ekelund, *Stuv, Malmö kom!*, 1984

Ola Hansson, *Resan hem*, 1895

Gustaf Hellström, *Sex veckor i Arkadien*, 1925

Majken G. Johansson, *Barnen i Saras hus*, 1975

Nils Kellgren, *Tro i alla påsar*, 1953

Paul Lindblom, *Under världens tak*, 1945

Arne H. Lindgren, *Kullerstensgatan*, 1973

Sven-Olof Lorentzen, *Gammal man med trumpet*, 1988

Max Lundgren, *Hunden som äntligen visslade*, 1961

Öjevind Lång, *Kapten Dynamit*, 1976

Artur Möller, *Femton år*, 1922

Fritiof Nilsson Piraten, *Tre terminer*, 1943

Göran Printz-Påhlson, *Dikter för ett barn i vår tid*, 1956

August Strindberg, *Skånska landskap med utvikingar*, 1897

Sven-Christer Swahn, *Bäste bror*, 1960

Otto Wilhelm, *Bekanta*, 1926

Anders Österling, *Minuter och sekunder*, 1912

1

Konduktören stängde kupédörarna. I det öppna fönstret började Julia febrilt leta genom facken i sin börs.

– Jag höll ju på att glömma –, mumlade hon nervöst.

Så ljusnade hon plötsligt, stack handen i kappfickan och fick upp en liten oval tingest av guld, en medaljong. Loket blåste redan för avgång och det första rycket gick genom vagnarna när hon sträckte sig genom fönstret och lämnade Herman den.

– Jag hade alltid tänkt att Elsa skulle ha den en gång. Men när jag reste hit kände jag att du var närmast till den nu.

Tåget rullade bort, loket frustade och han såg hennes hand vinka från en sky av ånga och rök.

2

Han hade suttit och skakat på tåget i sju timmar från Karlskrona och svurit över varje station, där de gjorde uppehåll. [...] Han hade hört henne ivrigt prata och han hade nästan fysiskt känt hennes närhet i kupén. Så hade han kommit till

Lund till slut och hon hade stått vid utgångsspärren och väntat på honom. [...] Hon log lite snett mot honom, när han fiskade upp militärbiljetten ur en av kavajfickorna och lämnade den till stationskarlen i spärren.

3

Einar köpte biljett och satte sig att vänta på tåget. En kille han inte kände kom fram till honom och sade: "Hej Einar ska du ut och resa?" [...]

Den andre lämnade stationsbyggnaden. Einar reste sig snabbt och gick genom biljettkontrollen. "Var så god", sa kontrollören och lämnade tillbaka hans biljett. "Tack", sade Einar utan att se på honom. Han kom ut på den blåsiga perrongen. Det var mulet. Han gick av och an på perrongen tills tåget dånade in. Han störtade upp på det och låste in sig på toaletten tills det satte igång. Sedan lyckades han hitta en kupé där det bara satt ett äldre par som såg ofarligt ut, och en mamma med barn.

4

Men det är icke hela Skåne, ty sätter man sig på järnvägståget i Lund och reser norrut, skall man inom en timme märka huru landskapet förändras. Redan mellan Stehag och Hör har den bördiga slätten upphört; boken krymper och bildar icke mer någon skog utan är blandad med ek och björk; och efter Hörs station uppträder mager tallskog på sandås och i ljunghäcken; madängar växla med hårdvallar; i Tjörnarps stannar man ännu några minuter i en härlig boklund, åker strax därpå in mellan rullstensåsar och sterila sandbackar, där björken nu står gul mellan gröna enbuskar och bruna alar; [...] När tåget slutligen stannar i Hessleholm känner man sig hemma i Uppsvärg.

5

Just som tåget sätter sig i rörelse, börja domkyrkans klockor ringa.

Malmklangen strömmar ut öfver det snöfläckiga slättlandskapet, och tåget tycks glida in i dess ovanligt koncentriska ljudringar. En lång stund följer ekot af klockorna det bortrusande tåget, studsar mot ensliga gårdar, försvagas. Så är det stilla, och man hör endast rasslet mot skenorna.

Han ser upp från sitt kupéhörn, rundtomkring sig har han de vanliga trötta och likgiltiga ansiktsmaskerna, bara litet blekare än eljes i det pauvra återskenet från snön. De flesta passagerarna känner han igen, ty han reser hvar dag till sitt arbete mellan de två städerna. Det är en halftimmes färd, rätt lång som oftast, men stundom förkortad af de planlösa meditationer, hvartil den nödtvungna sysslolösheten ger anledning. Han ser dagligen samma landskap glida förbi därute, en glimt af hafvet i morgonbelysning, ibland med hvitt blänk af sjöfågelkroppar genom rök och dimma, och sedan nakna slätten i ett kör, tills ån kommer med de vackra husgaflarna speglade i vattnet. Detta landskap har blifvit en del af hans dag, på markernas linjer kan han nästan afläsa, hur många minuter tåget har kvar till den eller den stationen, och han har småningom lärt sig uppfatta de passerande bygderna som något midtemellan rum och tid, kanske rentaf snarare tid än rum. Han känner hvarje trädsilhuett på vägen, och hvad han oftast ser påminner i tonen närmast om de litografier på grå pappersgrund, som han har hängande på väggen därhemma – halfsofvande scenerier genom vagnsfönstrens regndugade glas. Hvar och en af dessa dagliga resor är den andra lik – som den ena gråsparfven på telefontråden därute liknar den andra.

6

– Gode Gud, låt tåget gå – låt det förbannade tåget gå, bad Cecilia enträget i sitt hjärta medan hon log och log.

Men Gud och stinsen på Lunds station hörde henne inte. Sekunderna segade sig fram som flugor i sirap, nu brummade högtalarna något... något om ett mötande tåg som blivit försenat. Lagen om alltings inneboende djävlighet fungerade perfekt. [...]

Nedanför kupéfönstret stod spridda delar av hennes gamla matlag och trampade oroligt med fötterna. [...]

Tåget skakade till och en hoppfull glimt tändes i allas ögon. Men ingenting hände. Den lille fete stinsen, som såg ut om en domprost i uniform, fortsatte att gå nervöst fram och tillbaka med sin flagga hopprullad bakom ryggen. [...]

På den lilla beskedliga järnvägsstationen började och slutade faktiskt hennes ungdom.

7

Jag satt med Göran i en tågkupé mellan Malmö och Lund när Helledén, förmannen från hamnen med en furir i ena hörnet av själen och Sonnevi i den andra, klev in och satte sig hos oss. [...]

Utänför drog åkrarna förbi. En snörrät pilallé påminde oss om vilket landskap vi befann oss i. I höjd med Åkerlund & Rausinges röda fabriksbyggnad frågade han oss:

"Vad är livet egentligen?"

8

Nu var allting grått bakom Papegölyckans gamla, hopkrupna, nedtryckta käkar. Nedanför honom, på stationens vagnpark, glänste det från de våta skenorna och packhusens tjärpappstak. Ett växel-lokomotiv pustade fram och tillbaka och samlade ihop godsfinckor till ett tågsätt. En av våta och maskinolja glänsande stationskarl hoppade av och ned från lokomotivets fotsteg och klängde sig fast vid handtaget som en gorilla under en tornado.

9

Loman var inte ensam om att rycka till då det ropades ut att lokaltåget till Malmö var på ingående norrifrån. Lundaborna hade inte hunnit vänja sig vid den högtalaranläggning som hade tagits i bruk mitt under den hårda vintern i slutet av januari. Då hade det somliga dagar blåst så till den mildra grad att ingen människa kunnat höra högtalarrösten.

I den stillastående sommar-
dagens dallrande hetta lät det vi-
brerande och metalliskt.

Loman for in till Malmö och
steg av tåget svettfuktig.

10

Och likväl var promenadens glans-
punkt ännu inte nådd.

Det var järnvägsstationen.

Dess spänning och tjusning kunde
börja redan medan de gingo på
vallen. Ty ofta nog hände det, att
4,48-tåget från Trelleborg var något
försenat, och ville det sig väl, syntes
röken av malmötåget nere vid ån
samtidigt med att trelleborgaren
gav signal vid hospitalet. Nu bör-
jade en vild kapplöpning. Det korta
lokaltåget från Malmö kom som en
stormvind uppför slutningen, i en
sky av ånga och gnistor. Det hade
starkare stigning och längre väg –
men *statens* lokomotiv, det var ju
något annat än de privata. Ifall
"Ahlström", "Saxtorp" eller den
lilla söta "Aktiv" var spänd för
trelleborgståget, var dess kamp
hopplös. Men om det var "Lund",
kunde utgången bli oviss...

"Lund" var favoriten, och hans
stolthet över att det elegantaste och
nyaste lokomotivet var döpt efter
hans födelsstad, ökade hans hän-
giveness. Roland kände person-
ligen alla lokomotiven och deras
fysionomier. Han vördade och
beundrade de stora snälltågsloken,
som med den stora gnistsläckarens
svällande krage kring den korta
skorstenshalsen sågo ut som om de
hölle på att sprängas av obändig
kraft. Deras drivhjul voro lika höga
som fadern. Han hade en viss
antipati mot de korta, bukiga växel-
loken, som saknade bakdel. Han
respekterade godstågsloken, men
med en viss ringaktning för deras
sävligghet och låga hjul, som inte
voro högre än han själv, och de
enkopplade maskiner från stats-
banornas barndom som ännu någon
gång kunde synas i tåten för ett
blandat tåg, begapade han med den
löjeblandade häpnad man ägnar
förhistoriska former.

Men alla dessa statsbanelok ledo
av ett gemensamt fel: de hade inga
namn, endast nummer. De voro
typer, inte personligheter. Man
kunde inte känna för dem på samma
sätt som för "Lund" eller "Aktiv".

11

När tåget stannade gnisslande vak-
nade jag och flög upp, i tron att det
redan var framme i Lund. Men det
stod inte på någon station, och jag
sjönk ner igen i sätet. Utanför fön-
stret syntes en stor fabriksanlägg-
ning som jag inte fick till att vara
något annat än sockerbruket i Ör-
tofta. Skarpa lampor lyste upp
planer där ingen människa syntes,
men i skuggiga vrår låg högar av
betor och jag kom att tänka på
dödsfall. Rekyterna var inte kvar
längre, jag var helt ensam i kupén.
Tåget måste ha stannat i både Höör
och Eslöv utan att jag hade vaknat.
Det kändes obehagligt, och den
tanken slog mig att det kanske hade

byggts en järnvägsbro över floden
Styx och Charon hade skolats om
till lokförare.

Men tåget ryckte igång och
skramlade sig in i det skånska slätt-
landskapet igen. Redan såg jag det
stora centralblocket på Lunds la-
sarett, dess fasad gled ihop med
den gråa decemberdagen men de
upplysta fönstren tecknade täta
linjer av ljus. Jag ställde mig upp
och klädde långsamt på mig mina
ytterkläder.

12

Ylva bodde i ett höghusområde
och Sara i ett villaområde. Mellan
de bägge områdena fanns bara en
smal grässlätt och en starkt tra-
fikerad gata. Längs gatan gick ett
järnvägsspår som det inte längre
kom några tåg på.

Om gatan var starkt trafikerad
av bilar, så var järnvägsspåret starkt
trafikerat av Ylva och Sara. Det var
ett trevligt, litet spår med diken vid
båda sidor. Där växte det björnbär
och högt gräs och blommor på
sommaren. Det bästa var förstås att
det inte längre kom några tåg på
det. Det är inte dumt med en egen
järnväg. [...]

Om de följde det lilla järnvägs-
spåret en bit bort över järnvägsbron,
kom de rakt till simhallen i stads-
parken.

13

Halv tio dagen efter hade han fått
tid på lasarettet för sin årliga ru-
tinkontroll. Han hade försovit sig
och var försenad redan när de gav
sig iväg. Lasarettområdet låg inte
många kvarter bort, huvudbyggnaden
syntes tydligt i nordost från
köksfönstret, men någon sorts
passage över eller under järnvägen
var ofrånkomlig.

De cyklade över godsbangården,
det blev närmast. Fredrik vägrade
bestämt att lämna viadukten förrän
sista växellocket hade dragit iväg
ett par tomma lastvagnar utom
synhåll och inte återvände.

14

Truls lovade allt, sprang in i kupén,
hälsade än en gång genom fönstret
och for åstad söderut.

Han gjorde det riktigt hyggligt
åt sig i kupén, tände en cigarr [...]

I Eslöv, där tåget höll sitt kvart,
såg han idel kända ansikten utan
bekanta namn. I Lund fylldes kupén
med studenter, som foro till Malmö
och Köpenhamn för att gaska, samt
Malmöboar, som reste tillbaka hem
[...] När tåget höll i Malmö, var det
djup kväll.

15

Ungefär vid samma tid som kyrko-
herdeparet gjorde sej i ordning steg
docent Anders Hemberger av Käv-
lingetåget vid centralen i Lund. Kvällen
innan hade han avslutat
sin medverkan i valrörelsen med
att tala vid en fackeluppmarsch som
arbetarkommunen i Bjuv ordnat.

16

Han var tveksam om biljetter och
biljettpris men gick fram till bil-
jettluckan på stationen i Lund och
bad om en tur och retur Köpen-
hamn. "Varsågod" sade någon med
sömnig röst och räckte honom en
biljett som han förvånad vände och
vred på. Var det inte konstigare?
[...] Han satt spänd och rak på
järnvägsplytschen och följde, med
cigaretten död i munnen, fyra ar-
betares gemytligt sömntunga mor-
gopoker.

17

Julius följde honom till tåget: Ta
dej i akt, påg!

Och så tåget som rullade genom
ljus och mörker, han var utan kropp
och svävade fram, han var herre
över alla element. [...]

Den gamle utslitne arbetaren Ar-
löv stannade ett slag för att se på
honom men försvann i rasande fart,
sen dök plötsligt den halvförnäma
fröken Åkarp upp men fick bråttom
hon också och som i en dimma
kom bondgumman Uppåkra tras-
kande, ensam och övergiven.

Men när han vacklade av tåget
mötes han av den fete prosten
Lund, självbelåten med rätta.

18

När gumman blivit instuvad i sin
tredje klass kupé, bland korgar och
knyten, kom sonen springande för
att söka rätt på henne. Det lyckades,
ty hon satt vid dörren och höll utkik
efter honom. De tryckte varandras
händer, konduktören kom och
märkte biljetterna, och så slogs dör-
ren igen. [...] Han skakade på sig
ett tag; det var kallt, och han öns-
skade att tåget skulle gå.

Och så rullade det av.

Det rasslade och skakade, ljusen
flämtade i den halvskumma kupén.

19

I söndags reste jag ut till Bjärred ett
slag. I Flädie fingo vi vänta på ett
malmötåg. Jag stod och pratade
med maskinpersonalen ett slag, när
tåget kom in och hade en delresande
med sig. Ett sällskap flickor, så där
ett tjugotal, gingo förbi maskinen.
Vet du vad som inträffade nu? Jo,
eldaren svimmade. Karlen som tål
rök, sot, kol, olja, trassel och smuts,
allt som finns på en maskin, han
tålde inte doften från damernas
skönhetsmedel.

20

Efter ovädret har kölden kommit
och det knarrar och piper under
skosulorna när far och du är på väg
till järnvägsstationen – lilla stationen,
den som ligger mitt emot fat-
tigkvarteren, judestan dit du inte
får gå. [...]

Det börjar skymma när tåget
stannar och ni ska gå av.

Far håller dig i handen när han
öppnar plattformsgården och ni
stiger ner på grusperrongen. Det

lyser ur några fönster på den lilla
tegelbyggnaden med klocka och
brevlåda – och en lampa ovanför
stationsnamnet är tänd. En bit
längre bort ligger ett godsmagasin
med trappa och brygga och mitt
emellan stationshuset och maga-
sinet finns ett fyrkantigt dass med
sniderier i toppen på det gröna
trätaket.

21

Och se på de snöiga tågen som
rusar i nattens schakt,
här trevar den trötte studenten i
förrådet av samvetskval
och förakt,
i luften av ylle och tobak ser han
jobbaren börja sin dag,
ser det nerslina piphuvut fyllas
och hör hur man prövar
dess drag
och hör kortens vänliga dunk
den enda och långsamma kvart
han och hans reskamrater färdas
med samma fordon och fart.

Nätverkssamhällets framväxt

"Den har redan jämförts med
böcker som Max Webers *Ekono-
mi och samhälle* eller Marx
Kapitalet. Manuel Castells mo-
numentala *Informationsåldern*
är det hittills mest ambitiösa
försöket att presentera en sam-
manhängande teori om infor-
mationssamhället.

Manuel Castells trebands-
verk är en redogörelse för den
nya informationsålderns eko-
nomiska och sociala dynamik
... Den globala ekonomin kän-
netecknas av ett näst intill kon-
stant flöde av information, ka-
pital och kulturell kommunika-
tion. Dess flöden styr och anger
villkoren för såväl konsumtion
som produktion. De ligger bortom
nationell kontroll.

Vårt beroende av dessa nya
informationsflöden skänker en
enorm makt åt dem som kon-
trollerar flödena – de kan också
kontrollera oss.

Castells undersöker de globa-
liseringsprocesser som har
marginaliserat hela länder och
folk från informationsnätver-
ken, och nu hotar att göra dem
överflödiga. Han beskriver nät-
verksföretagens kultur, deras
institutioner och organisation
och visar hur arbete och anställ-
ningsförhållanden håller på att
omvandlas.

Manuel Castells *Informations-
åldern – ekonomi, samhälle och
kultur* består av tre band. Det
första, *Nätverkssamhällets
framväxt*, utkommer i juni. De
båda övriga, *Identitetens makt*
och *Millenniets slut*, utkommer
under år 2000.

Daidalos

HAR DU FLYTTAT? skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan)

NY ADRESS.....

Vankelmod (v)

Det var väl inget storslaget valmöte, men klart bättre än den gången för tre veckor sen när det regnade, och framför allt bättre än veckan efteråt när valkommittén hade glömt detta med nyckel till partilokalen så att högtalaren stod inlåst. Nu framlade Ann vänsterpartiets EU-linje på ett lågmält och balanserat sätt, med små trevliga kopplingar till de låtar som Röda Kapellet interfolierade med.

Just hemkommen hade jag fortfarande bastuban på ryggen när Jonas ringde.

– Så du spelar på vänsterns möten fast du är positiv till EU? Det kunde inte jag förmå mej till, den här gången. Och hur tänker du egentligen rösta?

Ärligt fick jag erkänna att jag inte visste, att jag hade skjutit den frågan ifrån mej. Förra gången hade jag röstat på vänsterpartiet och kryssat för Sten De Geer som var uttalad EU-vän. Han stod visserligen på garanterat icke valbar plats men att hans fanns på listan markerade att det fanns oliktankare i partiet, och att de accepterades.

Jonas hade gjort likadant då. Nu var hans och min position utstämplat trots att den kan underbyggas med goda marxistiska argument, omfattas av de allra flesta vänsterpartierna och fackföreningarna i Europa och (enligt opinionsmätningar) delas av åtskilliga som röstade vänster i riksdagsvalet.

Rösta på Pierre Schori (s)? Möjligen, men han har solkats under sin verksamhet som minister.

Rösta på Staffan Burenstam Linder (m), för att djävlas? (Jag minns förresten att min mor, vanligen k-väljare, en gång valde höger i förhoppningen att ett starkare högerparti skulle tvinga arbetarpartierna att samarbeta.) Vi flinade en stund åt tanken men fann att EU-valet trots allt var för allvarligt för den sortens skämt.

Rösta blankt? Men en sån röstsedel buntas vid sammanräkningen ihop med de ogiltiga och är därför oduglig som demonstration. Lika illa vore det att kassera en röstsedel genom att skriva dit en schysst kandidat.

– Jag ska tänka vidare på saken, avslutade jag lamt. Det är trots allt några dagar till valet.

Två dar tidigare hade jag varit på begravning i Kristianstad. En fin och värdig ceremoni, en utmärkt parentation av Jörn Svensson.

Efteråt hamnade jag vid samma bord som några rikspolitiker (v). Efter några mustiga skämt om paret Erik & Ylva (inte lämpliga att återge här) kom samtalet in på EU. Under den kommande valperioden kommer vänsterpartiet säkert att byta linje i EU-frågan, fick jag veta. Fyra uppräknade riksdagsledamöter utpekades som villiga att gå i bräschen. En av dem var förstas Lennart Wärmbj, som nu senast har bekräftat sin hållning i en Svenska Dagbladets intervju. Men även inom den högsta partiledningen sades en ny inställning ha mognat fram. (Detta gällde naturligtvis inte Lars Ohly som fortsätter att positionera sej för partiledarskapet, även om det dubbla uppdraget som riksdagsledamöt och partisekreterare lär slita hårt på honom.) Före valet händer förstås ingenting. Det gäller att inte äventyra bilden av ett starkt EU-kritiskt parti som går hem ute i bygderna.

Det lät positivt. Synd bara med alla konvulsioner på vägen. Och så synd och taffligt, sade flera, att partiet i Skåne hade gjort sej av med Rolf Nilson. Jag försökte förklara fenomenet med åsaniselleninisterna i Sjöbo med omnejd och deras paradoxalt starka position, men möttes av huvudskakningar.

Apropå det, hur går det med arbetet i region Skåne, frågade någon. Jag lovade att Veckobladet skulle återkomma med en kritisk granskning. Man förväns f.ö. ständigt över hur flitigt VB läses inom v-kretsar i Stockholm och andra fjärran orter.

– Det ordnar sej nog, sa jag till Jonas. Nu kommer ju Herman Schmid in i EU-parlamentet och han är allmänt resonabel, det visade han senast på debatten i Lund med Jan Otto Andersson. Och Jonas Sjöstedt är förständig. När EU-informatören Christian Andersson, som du känner, fortfarande var radiojournalist bevakade han Nej till EU:s kongress i Lund före folkomröstningen, kom han ut alldeles hänförd och sa: Där har vi vänsterpartiets nästa ordförande!

Vi enades om Sjöstedts allmänna förtjänster – han hade t.ex. skött sej lysande i radiouifrågningen nyss – och beklagade att enligt en opinionsmätning bara åtta procent av väljarna hyste stort förtroende för honom, en bottenposition bland toppkandidaterna. Per Gahrtons utstrålning har han

Vårt behov av (själv)kritik

Begrundar man marxismens klassiker slår det en lätt hur mycket som går ut på kritik och inte minst självkritik, och då inte personlig sådan (det är i regel ointressant) utan kritik av den egna organisationen. Marx kritik av Gotha-programmet, Engels kritik av Erfurtprogrammet, Lenins kritik av Bordiga och andra vänsterister. Det var heller inte kritik som gömdes undan i internbulletiner utan som var och en – även rörelsens fiender – kunde ta del av.

Denna självkritiska tradition värderas inte så högt på alla håll i dagens vänsterparti, är min slutsat efter att ha läst Cecilia Wadenbäcks inlägg "Gör något konstruktivt i stället!" i förra numret. I stället för att älta första maj tycker hon att vi ska engagera oss i EU-valskampanjen, t.ex. genom att skriva insändare.

Cecilia nämner inte mej vid namn men eftersom jag i samma VB-nummer skrev en lång artikel som just var en kritik av Lunda-vänsterns förstamajfirande, en text som hon hade tillgång till innan numret gjordes, måste jag ha funnits med i hennes tankar.

Jag fick erbjudande att vara med i årets förstamajkommitté men tackade nej, av två skäl: 1) jag

förstås inte, och det är inte säkert att han som partiledare är utrustad med Lars Werners eller Gudrun Schymans instinktiva politiska klokhet. Men kvalitet vinner i längden.

– Och hur tänker du rösta? upprepade Jonas.

– Jag vet inte, svarade jag. Men jag tänker bestämma mej tills det är dags att skriva i VB.

Nu är det dags. Okej: jag tänker rösta på vänsterpartiet och kryssa för Ann Schlyter, som är klok och hade förtjänat en plats högre upp på listan.

Jag röstar utan entusiasm men tröstar mej med att EU-valet inte är särskilt betydelsefullt. Det blir viktigare nästa gång, när parlamentet är mäktigare, och till dess kan jag vara med och verka för en positiv förändring av den svenska vänsterns hållning.

Gr

hade allmänt mycket att göra och skulle få lägga ner en hel del tid på första maj i egenskap av senior-medlem i Röda Kapellet styrelse, och 2) jag har suttit i förstamajkommittéer i drygt tjugo år och kände mej som Jätteproppen Orvar i egen hög person.

Med den bakgrunden tycker jag att jag är sällsynt väl lämpad att kritiskt granska förstamajfirandet, hur det tänktes och genomfördes. Inte för att kunna säga "vad var det jag sa" (även om det alltid är ett visst nöje) utan för att bidra till organisationens kollektiva läraprocess.

Jag vill påminna om att den viktigaste måltavlan för min kritik var vänsterpartiets styrelse och främst då dess mer erfarna medlemmar, inte den underbemäddade förstamajkommittén.

Marx & Co skrev dock inte bara kritik, de producerade positiva texter också, gick på två ben. Det bör vi också göra. Dock känner jag det personligen svårt att i insändare föra ut vänsterpartiets EU-politik – det skulle inte upplevas som trovärdigt eftersom så många känner till min (marxistiska) analys i frågan. Jag nöjer mej med att hålla basen, den här gången.

Gunnar Sandin

KOMMUNALPOLITIK (inte bara för kommunalpolitiker). Måndag 16.6 kl. 19, v-lokalen: beredning av kommunfullmäktige och socialnämnden.

RÖDA KAPELLET. Lördag 12.6 10.45: samling Märtenstorget för spel på EU-applmote kl. 11. Nr 2, 8, 12, 15, 59, 166, 227, 327 och 365. Därefter avfärd till Backakarnevalen, samling Tjyvaparken (vid Kirsebergs vattentorn) kl. 13, avmarsch 13.30. Ett tiotal danskar förstärker! Nr 8, 12, 24, 59, 92, 170, 225, 227, 327 och 365. Orkestern bjuder på öl efter denna den sista spljningen för säsongen. Första rep. i höst sö. 15.8.

VECKOBLADET
Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin. Nästa redaktör (16.8): Gunnar Sandin.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123. Manus mottas gärna på epost, vp@lund.mail.telia.com eller 3,5" diskett. Telefon till redaktörerna: Sten Henriksson 046-14 44 57 Gunnar Sandin 046-13 58 99 Marianne Sonby 046-13 19 75 Vid utebliven tidning ring: Cecilia Wadenbäck 046-13 82 13.